

Λύσεις στις ασκήσεις του Τετραδίου Εργασιών

Τετράδιο Εργασιών σελ. 36

1. Μοιάζει η καθημερινή ζωή στη βυζαντινή ύπαιθρο με τη σημερινή; Επισημάνετε τις ομοιότητες και τις διαφορές που υπάρχουν στους τόπους διαμονής, στις ασχολίες των κατοίκων, στους τρόπους και στα μέσα εργασίας και σε άλλα θέματα που αναφέρονται στο μάθημα (τότε και τώρα).

Η καθημερινή ζωή των Βυζαντινών στην ύπαιθρο μοιάζει πολύ με των σημερινών ανθρώπων.

Αρχικά, όσον αφορά στον τόπο διαμονής τους, όπως τότε έτσι και σήμερα, πολλά χωριά είναι κτισμένα στις πλαγιές λόφων και κοντά σε πηγές. Επίσης, στο κέντρο του χωριού υπάρχει η πλατεία όπου οι κάτοικοι μαζεύονται με αφορμή διάφορα ευχάριστα γεγονότα και η εκκλησία. Ακόμη, τα σπίτια των κατοίκων είναι ανάλογα με την οικονομική κατάσταση των ιδιοκτητών τους.

Ως προς τις ασχολίες των κατοίκων, όπως τότε έτσι και σήμερα αρκετοί ασχολούνται με τη γεωργία, την κτηνοτροφία ή την αλιεία. Επίσης, φροντίζουν τα κτήματά τους που είναι φυτεμένα με αμπέλια, ελιές και καρποφόρα δέντρα. Όμως, σε αυτές τις ασχολίες έχουν προστεθεί και νέες καθώς λειτουργούν διάφορες επιχειρήσεις και καταστήματα, ενώ έχουν βελτιωθεί και τα μέσα εργασίας, για να είναι η ζωή των κατοίκων ευκολότερη. Ως προς τις ασχολίες των γυναικών, σήμερα οι γυναίκες δεν ασχολούνται μόνο με την ανατροφή των παιδιών και το νοικοκυριό τους, καθώς οι περισσότερες εργάζονται εκτός σπιτιού.

2. Πώς κρίνετε τη φροντίδα των Βυζαντινών να έχουν εξασφαλισμένα στο σπίτι «σίτον, οίνον και έλαιον», όπως έλεγαν; Συμβαίνει κάτι παρόμοιο σήμερα στα χωριά μας; Κάνετε μια μικρή έρευνα με τους παππούδες και τις γιαγιάδες σας και με γνωστούς σας χωρικούς.

Οι Βυζαντινοί, πλούσιοι και φτωχοί φρόντιζαν ώστε να έχουν εξασφαλισμένα στο σπίτι αλεύρι, κρασί και λάδι, τα οποία ήταν τα απαραίτητα είδη για τη διατροφή τους. Μάλιστα, τα αποθήκευαν στις αποθήκες των σπιτιών τους και μεριμνούσαν ώστε να είναι αρκετά για ολόκληρη τη χρονιά. Αυτό συνέβαινε από φόβο μήπως υπάρξει έλλειψη είτε λόγω κακών καιρικών συνθηκών, είτε λόγω πολέμου. Στις μέρες

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

μας, σε ορισμένα ορεινά χωριά κυρίως, οι κάτοικοι συνεχίζουν να αποθηκεύουν κάποια βασικά είδη, ώστε να μην τους λείψουν σε περίπτωση κάποιας κακής σοδειάς ή κακοκαιρίας που ίσως εμποδίσει την προμήθεια βασικών αγαθών. Ωστόσο, αυτό γίνεται σε πολύ μικρότερο βαθμό καθώς υπάρχουν παντοπωλεία σχεδόν σε κάθε χωριό από όπου μπορούν να προμηθευτούν όσα τους είναι απαραίτητα.

3. Διαβάστε το κείμενο «Αυτό μοσχοβολάει» από την πηγή 3 και το παλαιό Δημοτικό μας τραγούδι που ακολουθεί και συζητήστε εάν τα άνθη και τα βότανα που αναφέρονται εκεί υπάρχουν στην εποχή μας και στον τόπο σας και εάν έχουν παρόμοια χρήση. Κάνετε μια «μικρή συλλογή» αρωματικών φυτών της πατρίδας μας για την τάξη σας.

«Ο μόσχος κι ο βασιλικός, δυόσμος και καρνοφύλλι,
τα τέσσερα μαλώνανε το πιο κάλλιο μυρίζει.
Και λέει το τριαντάφυλλο το μοσχομυρωδάτο:
-Σωπάστε παλιολούλουδα και σεις βρωμοβοτάνια,
εγώ είμαι το τριαντάφυλλο το μοσχομυρωδάτο.
Το Μάη το μήνα βρίσκομαι στου βασιλιά την τάβλα¹,
με παίρνει η βασίλισσα στον κόρφο της με βάνει,
με κάνει και ροδόσταμο και βάζει στα μαλλιά της.
Εγώ φουμίζω² μορφονιές, στολίζω παλικάρια,
της παντρεμένης τα μαλλιά, της κοπελιάς τον κόρφο,
της χήρας το προσκέφαλο, της καλογριάς το ράσο».

Arnold Passow, Ρωμαίικα τραγούδια

¹ τάβλα: τραπέζι.

² Φουμίζω: ομορφαίνω

Πολλά άνθη και βότανα που αναφέρονται στα δύο παραθέματα όπως ο μόσχος, ο βασιλικός, ο δυόσμος, το τριαντάφυλλο, υπάρχουν και σήμερα και έχουν παρόμοια χρήση. Τα χρησιμοποιούμε είτε στο μαγείρεμα, είτε για την παρασκευή αρωμάτων και γενικά προϊόντων καλλωπισμού. Εκτός από τα παραπάνω, βέβαια, στην Ελλάδα φύεται ένας μεγάλος αρωματικών φυτών, πολλά από τα οποία εκτός από τις παραπάνω έχουν και φαρμακευτική χρήση. Κάποια από τα αρωματικά φυτά του τόπου μας είναι το τσάι του βουνού, η ρίγανη, η λεβάντα, το θυμάρι, το χαμομήλι, το δεντρολίβανο κ.α.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

4. Ποιος είναι ο προστάτης-πολιούχος Άγιος της πόλης ή του χωριού που κατοικείτε; Γίνεται πανηγύρι τη μέρα της γιορτής του; Αργούν τα σχολεία και οι υπηρεσίες αυτή τη μέρα; Γιατί; Υπάρχουν ξωκλήσια στην ύπαιθρο της περιοχής σας ή του τόπου καταγωγής σας; Ποια και πότε γιορτάζουν; Συζητήστε γι' αυτά, συλλέξτε πληροφορίες και πλουτίστε μ' αυτές και με τις φωτογραφίες τους τη γωνιά της «τοπικής σας ιστορίας».

Κάθε πόλη ή χωριό έχει τον δικό της προστάτη - πολιούχο και τη μέρα της γιορτής του γίνεται πανηγύρι στο οποίο συμμετέχουν οι κάτοικοι της περιοχής. Επίσης, τις περισσότερες φορές, η μέρα εκείνη είναι αργία για τα σχολεία και τις υπηρεσίες.

Οδηγίες:

- ✓ Καταγράψτε τον τόπο διαμονής σας, το όνομα του προστάτη-πολιούχου της πόλης ή του χωριού σας και την ημερομηνία εορτασμού του.
- ✓ Μπορείτε να συγκεντρώσετε πληροφορίες για τον Βίο του Αγίου.
- ✓ Συγκεντρώστε πληροφορίες για τον τρόπο που γίνεται ο εορτασμός στην περιοχή σας πχ: πανηγύρια, διάφορα έθιμα κτλ.
- ✓ Συγκεντρώστε πλούσιο φωτογραφικό για να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!